Demokrasinin Temel İlkeleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **İnsan haklarına saygı**
   Demokrasinin sekiz temel niteliğinden eksik olan insan haklarına saygıdır.

2. **C**
   Hukukun üstünlüğü ilkesine göre herkes kanun önünde eşittir ve kanunlara uyar.

3. **Y – D – D – D**
   Özgürlük, başkalarının haklarına zarar vermeden ve kanunların sınırları içinde kullanılır.

4. **1 – b, 2 – a, 3 – c**
   Her ilke kendi temel tanımıyla eşleşir.

5. **D**
   Bildirge 10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmiştir.

6. **Serbest, eşit, gizli, tek dereceli (genel oy, açık sayım ve döküm de kabul edilir).**
   Seçimler yargı yönetimi ve denetimi altında yapılır.

7. **B**
   Bir göreve seçilmek doğuştan sahip olunan bir hak değildir.

8. **18 yaş**
   18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçmen olabilir.

9. **a) eşit b) gizli c) çoğulculuk d) özgürlük**
   Her boşluk tanıma uyan ilkeyle doldurulur.

10. **Hayır. Örnek: Vatandaşlar belediye toplantılarında görüş bildirerek, dilekçe vererek, sivil toplum kuruluşlarında gönüllü çalışarak da yönetime katılır.**
    Katılım seçimlerle sınırlı değildir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **a) Katılımcılık b) Çoğulculuk c) Hukukun üstünlüğü d) Eşitlik**
    Rampa, engelli öğrencilerin eğitime diğerleriyle eşit şartlarda ulaşmasını sağlar.

12 **2023 (%70 iken %66 olmuştur)**
Diğer yıllarda katılım artmıştır.

13 **352 öğrenci**
400 × 88 ÷ 100 = 352

14 **A**
Katılım arttıkça sonuç millî iradeyi daha iyi temsil eder.

15 **Elif. Özgürlük sınırsız değildir; başkalarının haklarına (sessiz çalışma hakkına) zarar verdiğinde özgürlük olmaktan çıkar.**
Bir kişinin özgürlüğü, başkasının özgürlüğünün başladığı yerde biter.

16 **Gizli oy ilkesi. Seçmenin baskı altında kalmadan, kimseden çekinmeden özgür iradesiyle oy vermesini sağlar.**
Gizlilik, oy verme özgürlüğünün güvencesidir.

17 **B**
Tek düşünceye izin verilmesi farklı görüşlerin varlığını engeller.

18 **Örnek: Demokrasi insan haklarına dayanan bir yönetim biçimidir; demokratik yönetimde alınan tüm kararlar insan haklarına uygun olmalıdır.**
İnsan haklarının korunmadığı yerde demokrasiden söz edilemez.

19 **C**
Kurumlar da kanunlara uymak zorundadır ve bağımsız yargı tarafından denetlenir.

20 **Kanuni şartları taşıyan (18 yaşını doldurmuş) herkesin, cinsiyet, gelir, eğitim ayrımı olmaksızın oy kullanabilmesidir. Böylece seçimlerde vatandaşlar arasında ayrım yapılmaz; bu eşitliğin gereğidir.**
Genel oy, oy hakkının belli gruplara ayrıcalık olarak verilmemesidir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **D**
Farklı grupların görüş bildirmesi katılımcılık, farklı önerilerin bir arada tartışılması çoğulculuktur.

22 **Ülke X: Gizli oy ilkesine aykırıdır. Ülke Y: Genel oy (ve eşit oy) ilkesine aykırıdır.**
Oylar gizli olmalı; kanuni yaşa gelen her vatandaş gelir ayrımı olmadan oy kullanabilmelidir.

23 **A**
Metin, iki ilkeden birinin eksik olmasının sorun yarattığını anlatmaktadır.

24 **Örnek: Katılımcılık ilkesine uygun değildir; öğrencilerin görüşü alınmamıştır. Öneri: Öğrenciler kural önerilerini yazsın, öneriler tartışılsın ve oylamayla sınıf kuralları birlikte belirlensin.**

Kuralların birlikte belirlenmesi hem katılımı hem kurallara uyumu artırır.

25 **26 puan (%62 → %88). Örnek öneri: Adayların projelerini tanıttığı bir tanışma günü düzenlemek.**

88 - 62 = 26

26 **C**

Seçim sonucunun baskıyla geçersiz sayılması halkın iradesini yok saymaktır.

27 **Örnek (eğitim hakkı): Devlet – okullar açar, ücretsiz ders kitabı dağıtır. Birey – derslerine düzenli devam eder, okul imkânlarını özenle kullanır.**

Haklar hem devletin güvencesiyle hem bireylerin sorumluluğuyla korunur.

28 **Örnek: Görüş hatalıdır. Demokrasi çoğunluğun yönetimi olsa da hukukun üstünlüğü, eşitlik ve insan haklarına saygı ilkeleri gereği azınlıkta kalanların hakları da korunmalıdır.**

Çoğunluk, temel hakları ortadan kaldıramaz.

29 **D**

Özgürlük, başkalarının haklarına zarar vermeden kullanılır.

30 **Açık sayım ve döküm ilkesi. Oyların herkesin gözü önünde sayılması ve sürecin bağımsız yargı tarafından denetlenmesi hileyi önler, seçim sonuçlarına duyulan güveni artırır.**

Anayasanın 67. maddesi seçimlerin yargı yönetimi ve denetimi altında yapılacağını belirtir.